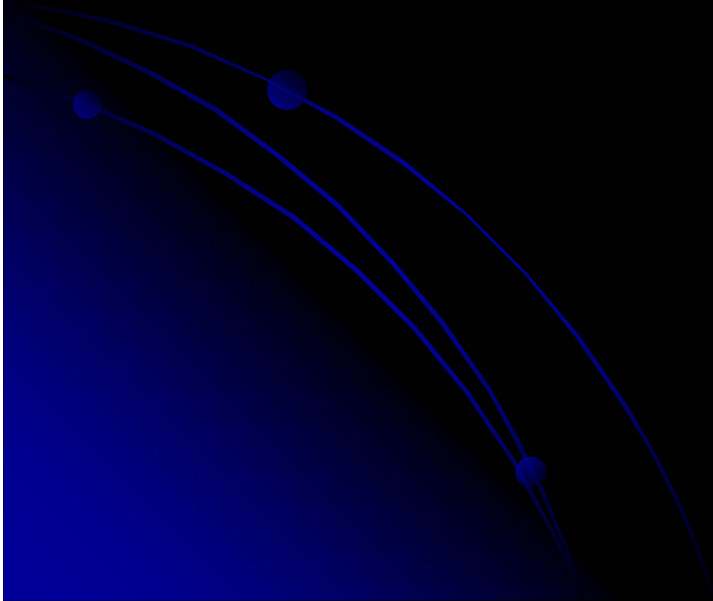
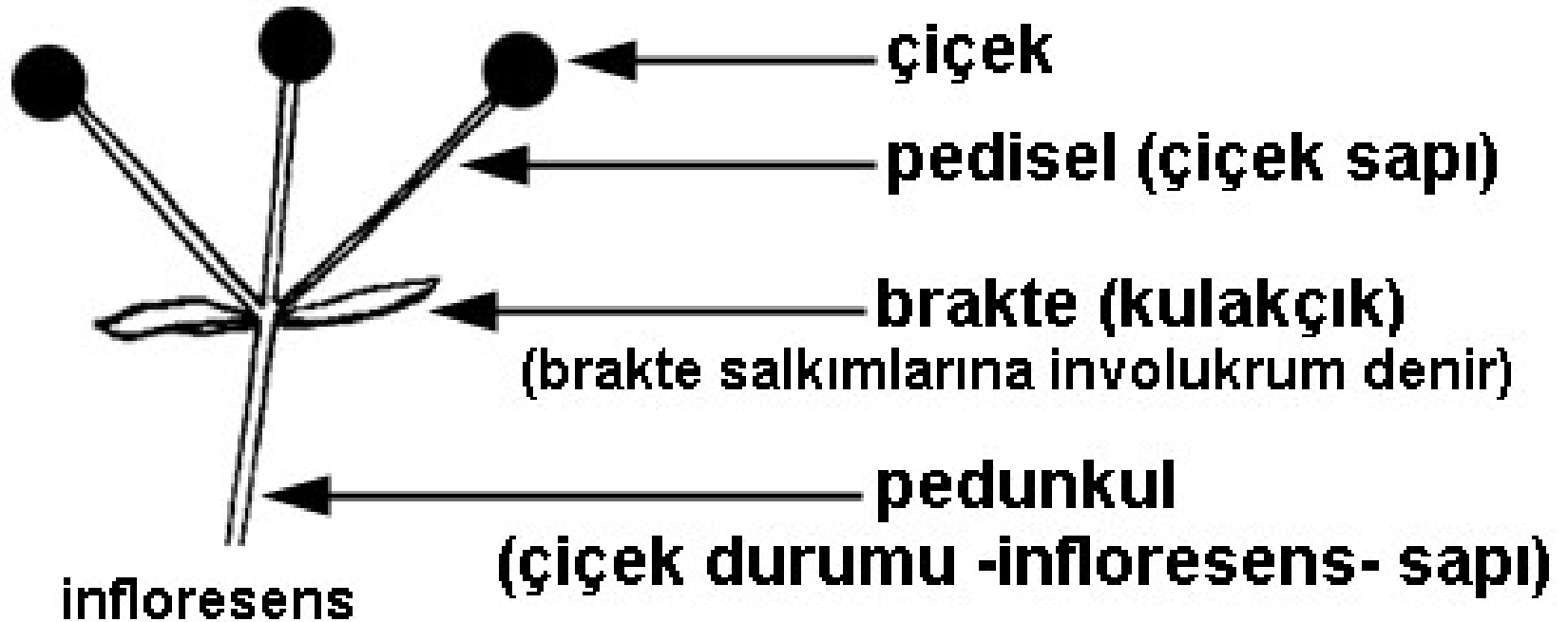

9. INFLORESENS (ÇİÇEK DURUMU) MORFOLOJİSİ

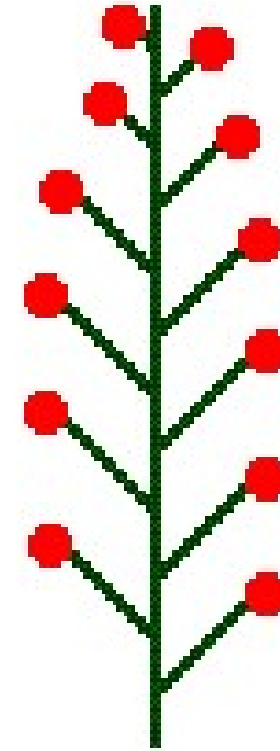

INFLORESENS (ÇİÇEK DURUMU) MORFOLOJİSİ

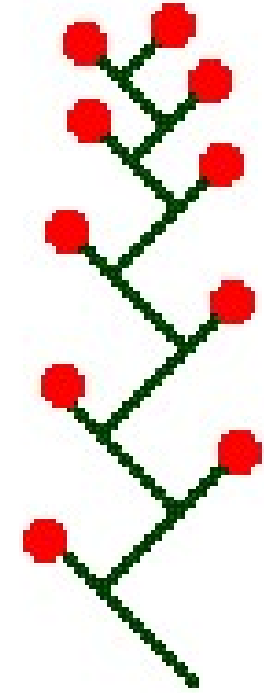
Gövde üzerinde çiçekler, bir sap üzerinde tek tek bulunabildiği gibi bir çok çiçek bir arada bulunarak bir topluluk oluşturabilmektedir. İşte çiçek topluluklarının oluşturduğu bu değişik görünümlere **infloresens (çiçek durumları)** denir. Çiçek morfolojisinde tek çiçek sapına **pedisel**, çiçek durumu (infloresens) sapına ise **pedunkul** denilmektedir.

Pedunkul üzerinde yerleşen çiçeklerin gövde dallanmasında olduğu gibi, iki ayrı dallanma gösterir. Monopodial dallanma “**rasemoz**”, simpodial dallanma tipleri “**kimoz**” çiçek durumları olarak adlandırılır.

Rasemoz

Kimoz

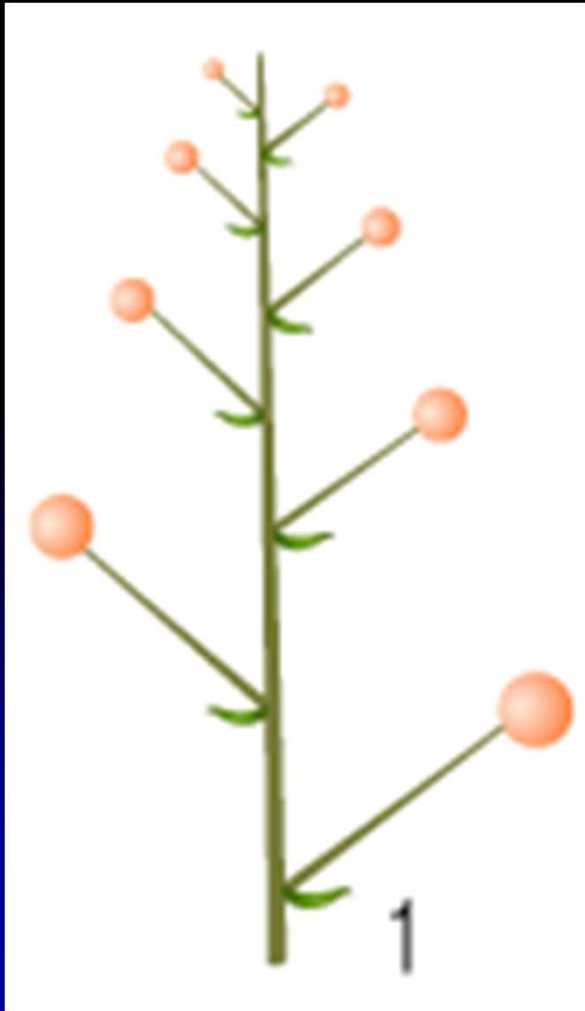
A- Rasemoz Çiçek Durumları

Bu çiçek durumunda ana eksen, bir çiçek tomurcuğu ile sonuçlanmaz ve büyümesine devam eder ve brakte koltuklarından saplı veya sapsız çiçekler açar, alttaki veya en dıştaki çiçekler, üsttekilere veya en içtekilere göre daha yaşlı olup erken açarlar bu çiçek durumunda çiçek açılması **sentripetaldir** (çevreden merkeze doğru).

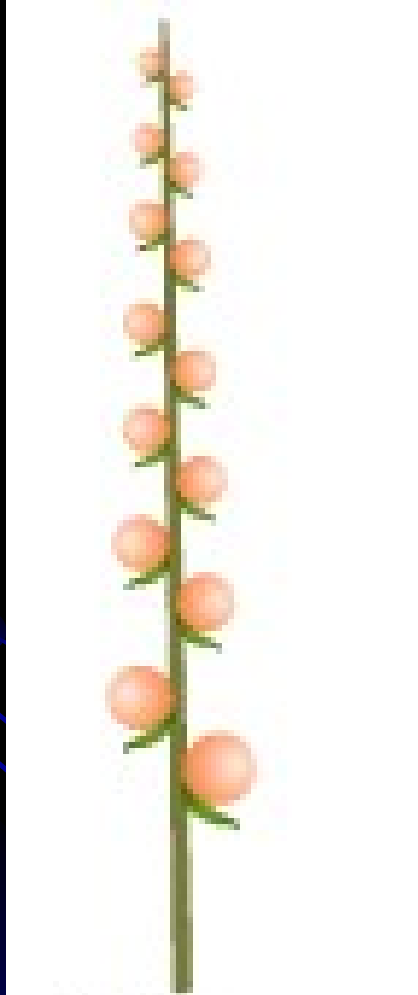
Rasemoz çiçek durumlarında ikiye ayrılır: Biri yan eksenleri dallanmayan **“basit rasemoz”** ve diğeri yan eksenleri dallanan **“bileşik rasemoz”** dur.

A- Basit Rasemoz (Yan Eksenleri Dallanmayan Çiçek Durumları)

1. **Rasemoz (Salkım):** Ana eksen uzamış, üzerinde brakte koltuklarından çıkan çok sayıda "saplı" çiçekler taşır.

2- Spika (Başak): Uzaması devam eden ana eksen üzerinde, braktelerin koltuğundan “**sapsız**” çiçekler çıkar. Örnek: *Triticum vulgare* (Buğday), *Hordeum* (Arpa).

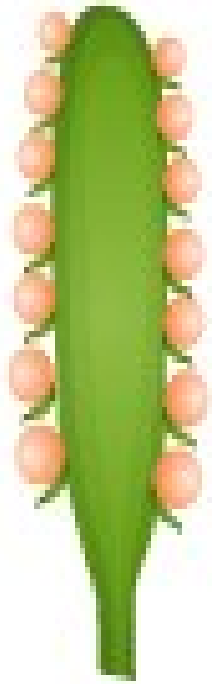

Spika

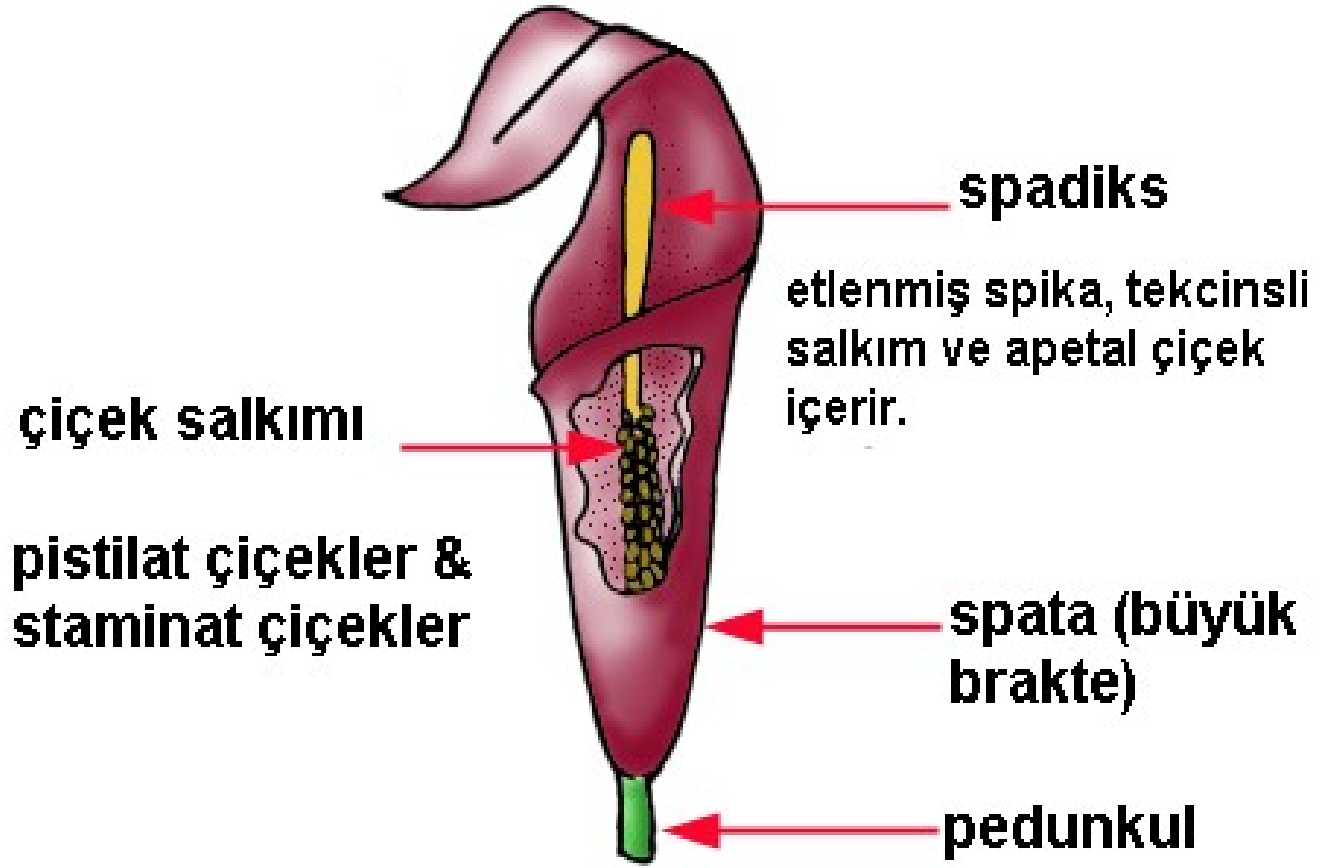

3- Spadiks (Çomak şeklinde): Ana eksenini kalınlaşmış ve etlenmiş bir başak durumudur. Örnek: *Zea mays* (mısır)

Ana eksen bazen **spata** adı verilen büyük bir brakte ile çevrili olabilmektedir. Örnek: *Arum sp.* (Yılan yastığı)

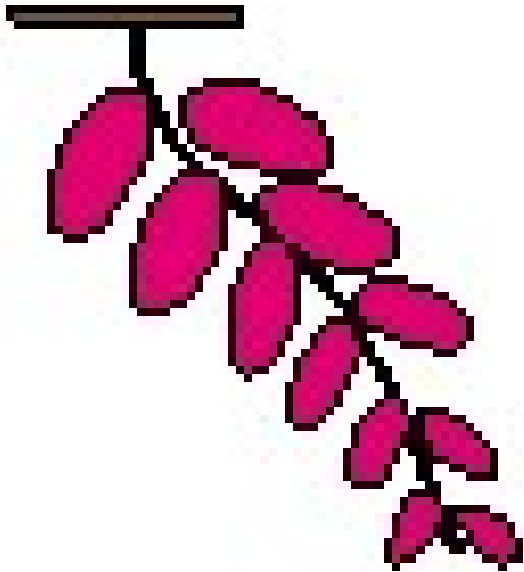

Spadiks

Arum spadiksi

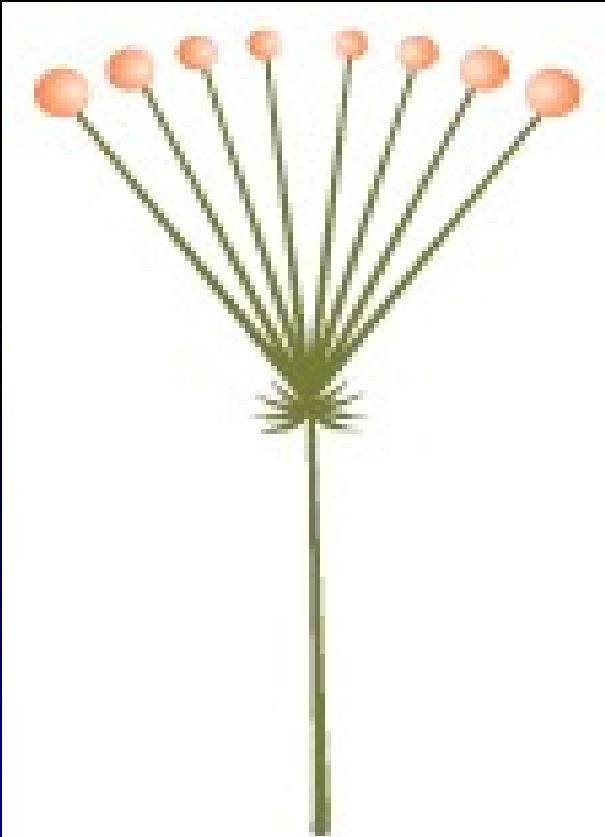
4- **Amentum (Tırtıl, kedicik, sarkık başak):** Uzun, genellikle aşağı doğru sarkan ve **tek eşeyli çiçekleri** taşıyan ters bir başaktır. Örnek: **Juglans** (Ceviz), **Salix** (Söğüt), **Populus** (Kavak), **Alnus** (Kızıl Ağaç)

Amentum

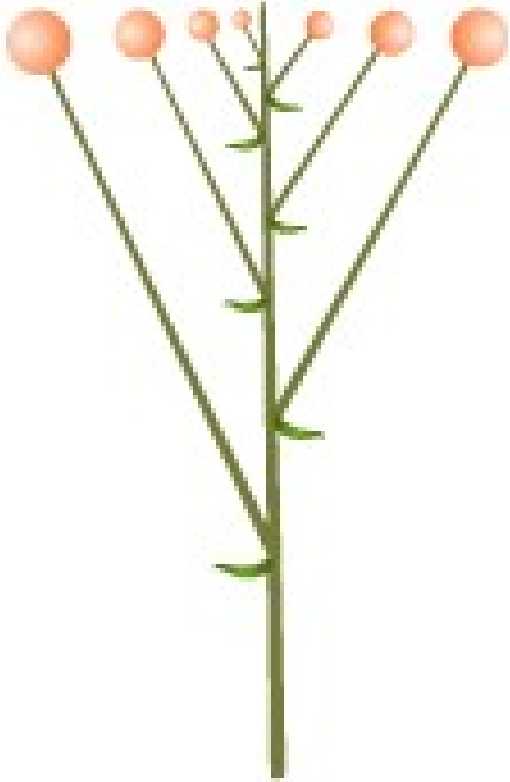
5- Umbella (Şemsiye): Ana eksen ucunda pediselleri aşağı yukarı eşit uzunlukta çiçekler taşır. Örnek: *Hedera helix* (sarmaşık), *Allium sp.* (soğan)

Umbel

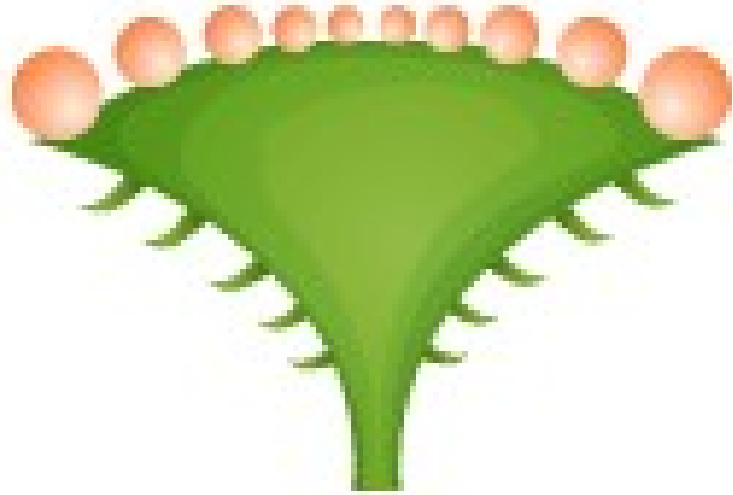
6- Korimbus (Yalancı Şemsiye): Ana Eksen çok kısalmış ve üzerinde çıkan pediseller, ana eksen düzeyine kadar uzayarak sonuçta bütün çiçekler üstte aynı düzlemi paylaşırlar ve şemsiye görüntüsü arz ederler. Örnek: *Ornithogalum umbellatum* (tükrükotu)

Korimboz

7- Kapitulum (Kömeç, Başçık): Sapsız çiçeklerin etlenmiş bir ana eksen üzerinde, çok sayıda ve sıkı şekilde yerleşmesiyle oluşan çiçek durumudur. Kapitulumun alt kısmında bir veya birkaç dairede involuklum bulunur. Kapitulumun kenarlarında ligulat (dilsî) merkezde tubular (tüpsü) olarak özelleşen iki farklı tip çiçek vardır. Örnek: *Anthemis*, *Helianthus*, *Centaureae*, *Calendula*

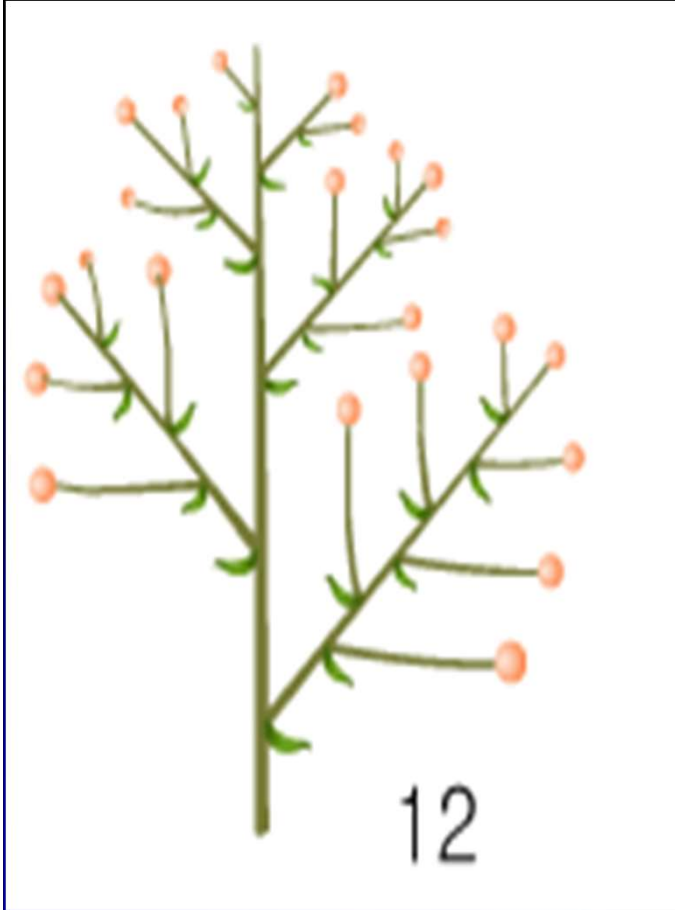

Kapitulum

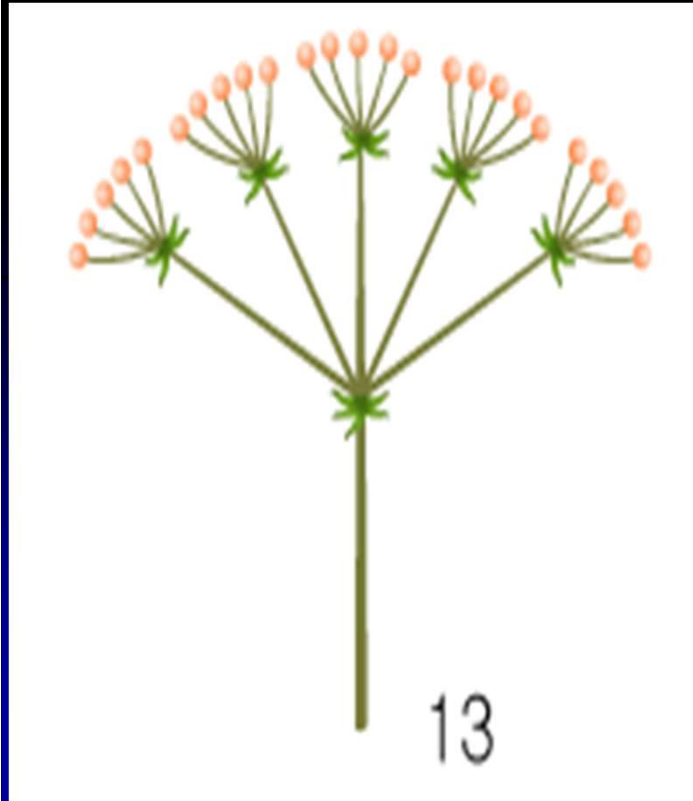

B- Bileşik Rasemoz (yan eksenleri dallanmış olan)

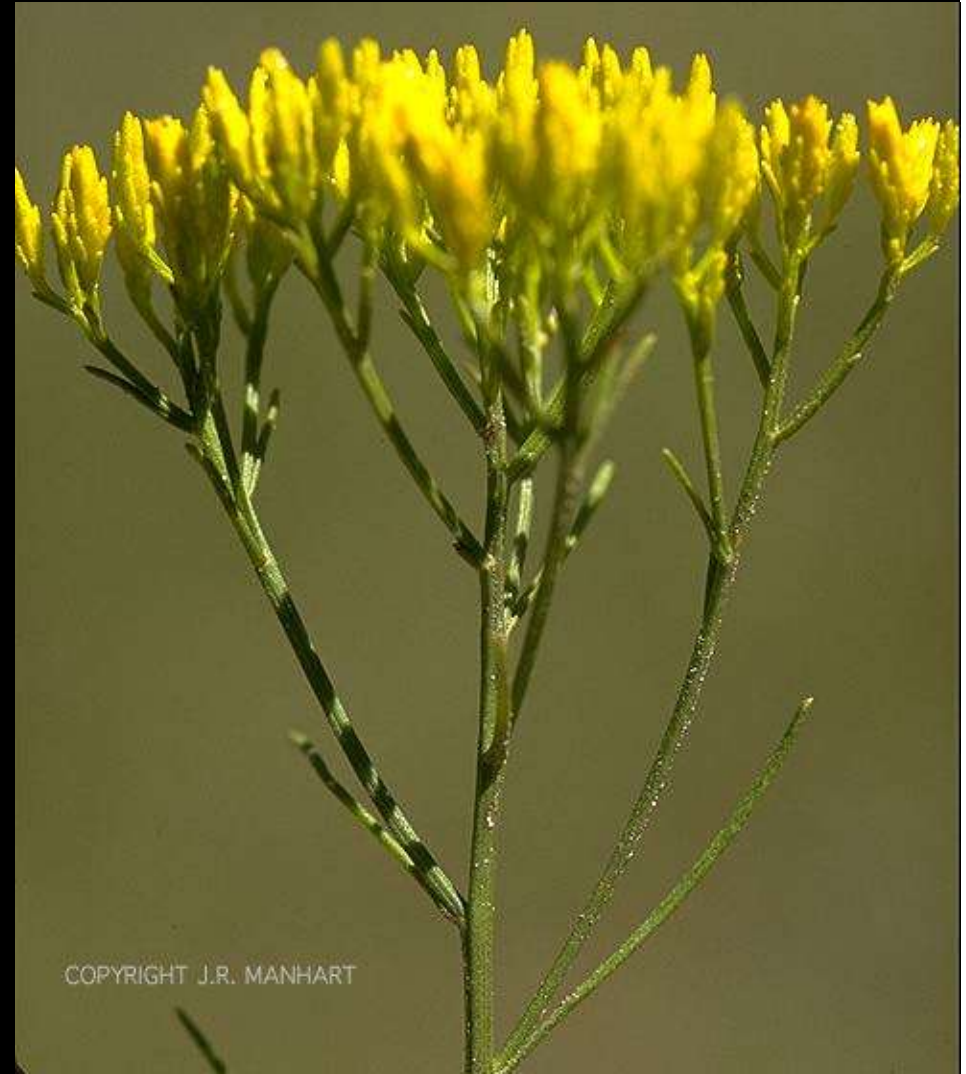
1- Panikula (Bileşik Salkım): Yan dalları tekrar dallanmış bir rasemozdur. Örnek: *Ligustrum* (Kurt Bağı), *Aesculus* (atkestanesi)

2- Bileşik Umbella (Bileşik Şemsiye): Çiçek kümesi sapında ikinci derecede saptarın bulunduğu ve bu saptarın üzerinde umbella durumunda çiçeklerin bulunduğu infloresens şeklidir. Örnek: **Apiaceae** (maydanozgiller) familyası

3- **Bileşik Korimbus (Bileşik yalancı şemsiye):** Yan eksenleri dallanmış olan bir korimbozdur. Örnek: ***Sambucus nigra*** (Mürver) veya bazı ***Asteraceae*** familyası üyeleri örnek olarak verilebilir.

B- KimoZ Çiçek Durumları:

Ana eksen uçta oluştuğu bir çiçek büyümesini sonlandırırken, yan eksenler büyümeye devam ederek ana eksenin yerini alırlar. Bu kurulda terminal çiçek en yaşlı olanıdır, ve lateral çiçeklerden daha önce açar bu nedenle kimoZ çiçek durumlarında çiçeklerin açması **sentrifugaldır** (merkezden çevreye doğrudur).

KimoZ çiçek durumlarında **monokazyum**, **dikazyum** ve **polikazyum** olmak üzere **üç alt** gruba ayrılır.

a- Monokazyum: Ana eksen bir çiçekle sonlanır ve tek lateral dallanma görülür. Bunun da değişik şekilleri vardır.

1- Bostriks (Helezon): Birbirini izleyen yan dallar, tek yöne doğru geliştiği için helikoid (sarmal) bir çiçeklenme düzlemi gösterir. Örnek : *Hypericum perforatum* (Binbirdelik otu),

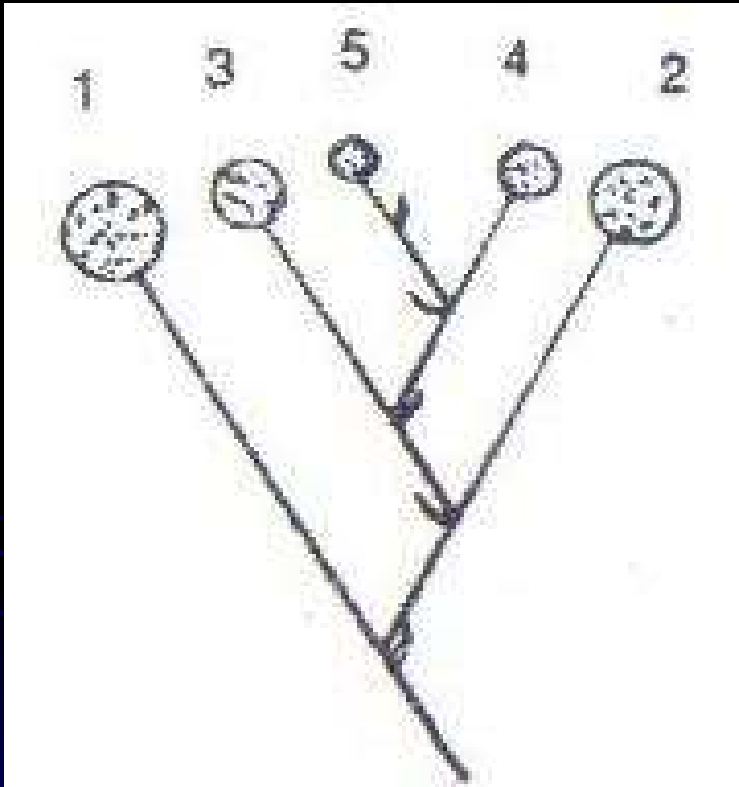

2- Sinsinus (Akrep): Yan dallanma çiçekte karşılıklı iki yöne doğru ardışık gerçekleşir. Örnek: *Borago officinalis* (Hodan), *Symphytum* (Kara Kafes Otu).

3- Drepanyum (Orak): Birbirini izleyen yan dallar, ana eksenin bir tarafında bir düzlem oluşturacak şekilde çiçeklenir. Örnek: *Juncus* (Saz Otu)

4- Ripidyum (Yelpaze): Ana eksenin yerini alan yan dallar, ana eksenin bir sağına, bir soluna doğru yönelir. Örnek: *Iris* (Süsen), *Gladiolus* (Kılıç Otu)

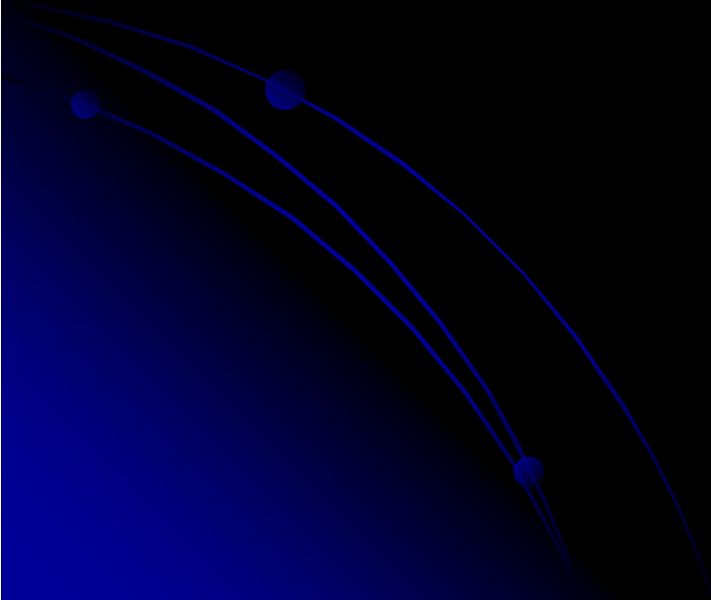

ripidyum (yelpaze)
monokazyum tip

b- Dikazyum: Ana eksen bir çiçekle sonlanır ve iki yan dalı yine birer çiçekle sonlanır. En basit dikazyum üç çiçeklidir. Örnek: Caryophyllaceae'den *Silene*, *Agrostemma*, *Dianthus* *Cerestium*.

c- Polikazyum: Ana eksenin uç kısmında yer alana çiçeğin hemen altındaki halkadan üç veya daha çok pediselli çiçekler çıkar. Örnek: *Euphorbia* (Sütleğen).

TEŞEKKÜRLER...

